

תכנון, בנייה והריסות בתים: התגברות האפרטהייד התכנוני בגדה המערבית נתונים 2021-2024

מאז מינוייה של ממשלת נתניהו-בן גביר-סמוטריץ גברו מאמצי ההשתלטות והסיפוח על השטחים הפלסטינים בגדה המערבית, תוך דחיקה וגירוש של עשרות קהילות החיות בשטחים אלו. ההשתלטות על קרקעות והגירוש נעשים הן באמצעות הרחבת ההתנחלויות והקמת חוות ומאחזים, והן על ידי מניעת תכנון לפלסטינים, סירוב להעניק להם היתרי בנייה, והריסות בתייהם. הנתונים שיוצגו להלן מעידים על העמקתו של משטר האפרטהייד המבוסס על אפליה בוטה ושיטתית בין ישראלים לפלסטינים בכל הקשור לאפשרויות התכנון והבנייה ולמדיניות האכיפה. בשנים 2021-2024 בנו ישראלים בשטחי C (ואף בשטחי B) מאות מבנים ללא היתרים בשלל חוות ומאחזים, חלקם אף על גבי אדמות פרטיות של פלסטינים, בעוד שגורמי האכיפה אינם עושים כמעט דבר. לעומת זאת, הרשויות רשמו שיאים חדשים בכמות הריסות המבנים הפלסטינים שבוצעו באותה תקופה. מספרים אלו אינם כוללים בתים רבים נוספים שנהרסו ונשרפו במסגרת האלימות חסרת הרסן של מתנחלי המאחזים כנגד הקהילות הפלסטיניות החיות בשטחי C.

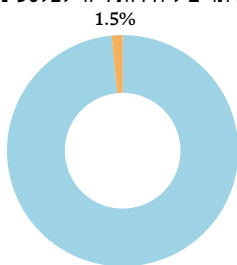
בחינת נתונים שהתקבלו מהמנהל האזרחי באמצעות בקשת חופש מידע שהגישה עמותת במקום, בנוסף למסמכי תכנון שונים, מעלה כי:

- ישנו גידול עצום בהיתרים ובתכניות להתנחלויות, והעדר מוחלט של תכנון עבור הפלסטינים.
- נרשמה עלייה משמעותית בכמות הבקשות להיתר המוגשות על ידי פלסטינים למנהל האזרחי, אך רובן המוחלט - 99.6% - נדחות.
- נרשמה עלייה משמעותית בהריסות מבנים פלסטיניים וירידה דראסטית בהריסות בהתנחלויות.

מכלול הנתונים מעידים שהאפליה בין ישראלים לפלסטינים בשטח C מגיעה למימדים מפלצתיים, המהווה אפרטהייד של ממש. המתנחלים בתוך ומחוץ לממשלה מייצרים מסע הרס חסר תקדים לא רק בעזה אלא גם בגדה המערבית.

תכנון

היתרים ליחידות דיור לפלסטינים

היתרים ליחידות דיור בהתנחלויות

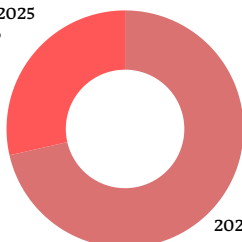
היתרים ליחידות דיור

בשנים 2021-2024 אושרה תכנית אחת להסדרת כפר פלסטיני ובה כ-170 יח"ד, ועוד מספר קטן של תכניות נקודתיות שבהן יחידות דיור ספורות. באותה תקופה אושרו תכניות ל-10,945 יחידות דיור בהתנחלויות.^[1]

כמו כן, הוקמו בשנה וחצי האחרונות בגדה המערבית 76 מאחזים חדשים, שבעה מהם בשטח B. נכון להיום ישנם 266 מאחזים. 31 מאחזים נוספים הוכשרו והפכו להתנחלויות.^[1]

הקמת מאחזים

2024-2025
76

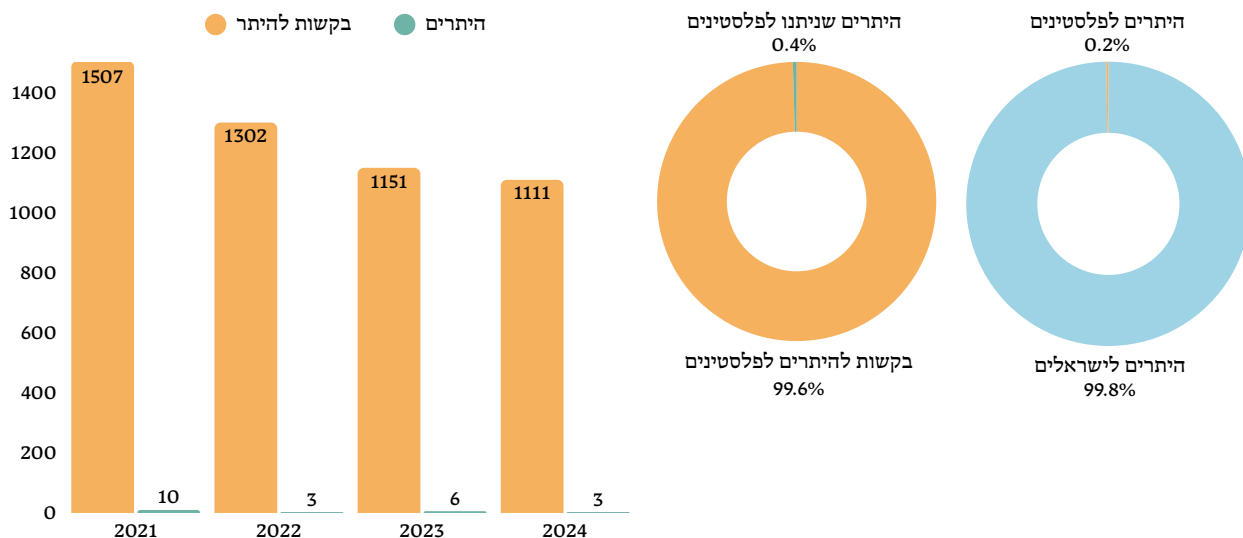
עד סוף 2023
190

חלק ניכר מהמאחזים החדשים הן חוות רועים אשר תופסות שטחים עצומים ומהותן העיקרית היא גירוש של קהילות רועים פלסטיניות ממקום מושבן מזה עשרות שנים. 36 קהילות כבר גורשו.

[1] נתוני מעקב ההתנחלויות של שלום עכשיו.

היתרי בנייה

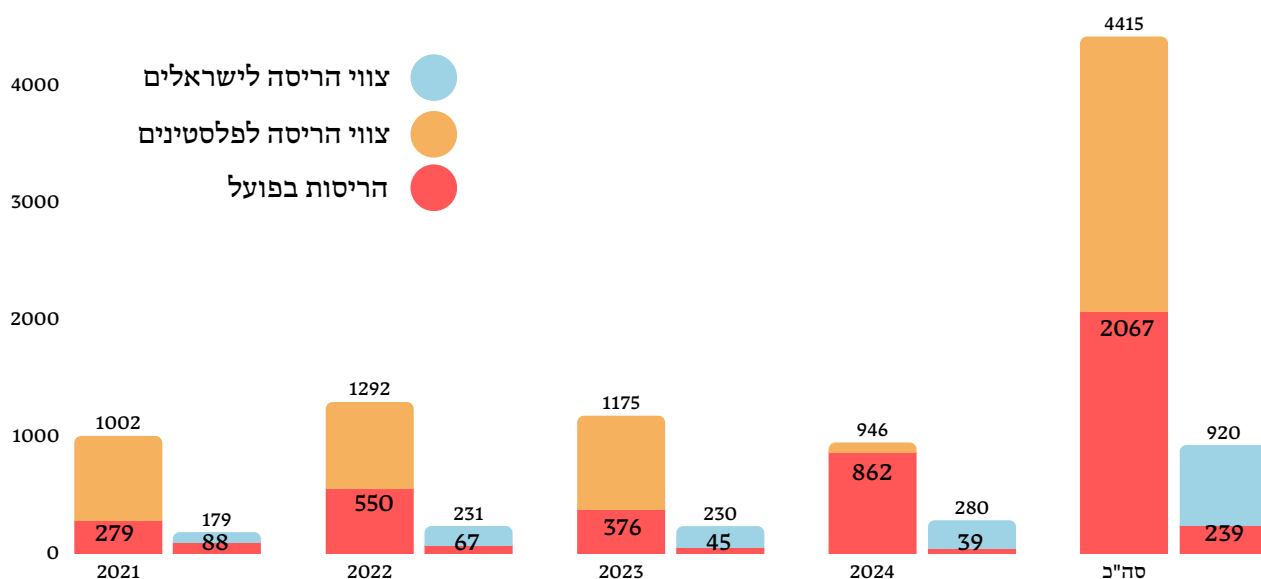
מספר הבקשות להיתר שהגישו פלסטינים בארבע השנים האחרונות הוא הגדול ביותר מאז הסכם אוסלו. בו בזמן, מספר ההיתרים שהתקבלו הוא הקטן ביותר, ועומד על כ-0.4% מהבקשות בלבד. בסה"כ הוגשו על ידי פלסטינים 5,071 בקשות להיתר, אך ניתנו 22 היתרים בלבד. לעומת זאת, בהתנחלויות הוצאו היתרים ל-9,385 יחידות דיור – פי יותר מאשר עבור פלסטינים.

צווי הריסה והריסות בפועל

שנת 2024 - שנת שיא של הריסות

מספר צווי ההריסה למבנים פלסטינים שביצעו הרשויות הישראליות בשנת 2024 עומד על 862 צווים, כלומר למעלה מ-16 הריסות בכל שבוע. [2] מדובר בקצב ההריסות הגבוה ביותר עד כה. באותה השנה הוצאו 946 צווי הריסה. כלומר, באופן יחסי כמות ההריסות בפועל מהווה 91% מכמות צווי ההריסה שניתנו. [3] לעומת זאת מספר צווי ההריסה למבנים הישראלים שבוצעו ב-2024 הוא זניח, ועומד על 39 צווי הריסה בלבד. באותה השנה הוצאו לישראלים 280 צווי הריסה. כך שבאופן יחסי כמות ההריסות היא כ-14% מכמות צווי הריסה. במבט רב שנתי ניתן לראות כי בין השנים 2021 ל-2024 הוצאו עבור פלסטינים 4,415 צווי הריסה ובוצעו 2,067 הריסות, כלומר כ-49% מהצווים מומשו. לעומת זאת עבור המתנחלים הוצאו 920 צווי הריסה ונהרסו 239 מבנים, שהם כ-26% מימוש של הצווים.

[2] צווים רבים כוללים יותר ממבנה אחד.

[3] לא כל הצווים ממומשים בשנת הוצאתם, ולכן לא בהכרח מדובר על צווים שניתנו בתקופה הנדונה. עניינו פה הוא היחס בין קצב הוצאת הצווים לקצב ההריסות בפועל.